Deo opt. max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & sancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QVÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum die Jovis 26. Januarii.

M. ANDREA ENGUEHARD, Doctore Medico, Præside.

An à sanguinis motu vita?

VIX explicatior est vitæ quàm Animæ cognitio : hæc velut illius principium audit, illa velut hujus præsentia ex sese nunquam otiosa, verùm semper negotiosa tot functionibus vitæ indicibus, quæ ideo vitales omnes, quamvis non omnes appellentur vitales. Aliæ autem tribuuntur Animæ, aliæ Corpori. Neutræ tamen sine mutuo utriusque commercio exercentur tum principes cùm ministræ, neutræ pereunt nisi corporis vitio. Harum omnium integritate Medici sanitatem æstimant: molles verò & voluptarij homines unâ sanitate vitam, cujus quotidiana & obvia passim initur cum adversâ æque ac prosperâ valetudine societas, modò lætior, modò tristior, infelicior, beatiorve pro variâ agendi ratione, ad quam Natura incredibili tot organorum apparatu humanum Corpus instruxit: seu intellectionis sacra obeunda sint, seu sensuum motûsque munera, seu multiplex nutritionis provincia sustinenda. In hâc potissimùm vitalis fundus situs est & ita colitur, ut exinde cæterarum functionum seges efflorescat eo perfusa humore, quo movente vivimus, cessante vivere desinimus.

NON una est rerum causa, causarum tamen ea facilè princeps, quæ in omni Naturæ instituto artificis vel instrumenti nomine cognoscitur quasi rei cujusque effectrix, sine ullo interpositu interjectuque alieno : Hanc enim operis productio statim sequitur, non secùs ac solet aëris illustratio Solem, caloris perceptio ignem. Cuicunque igitur vita fuerit aut lux, aut flamma : is verò si illud noverit à quo utriusvis aura diffunditur : noverit profectò, & in corpore tenuerit proximum vitæ functionumque authorem Animæ ministrum, cujus actio quamlibet corporis partem ad varium munus intendet, tarditas & interceptio remittet: quemadmodum calor agilitatem membris conferre suevit, inertiam pigritiamque frigus humanæ vitæ non minùs infensum, quàm morti familiare & amicum. Quamobrem nemo dubitabit quin humor vitalium operum effector, suavi quâdam mobilitate caleat, in omnem corporis regionem delaturus suum cuique functioni præsidium. Quod uni sanguini debebitur, intra tot viscerum officinas, vasorum diverticula, & cribra maximè repurgato; ut faciliùs pervadat delicatissimam singularum partium texturam, & omni ad agendum supellectile adornet.

SANGUINEM utilissimum vasorum humorem singulis hominis functionibus certiùs destinabis, quàm suis partibus describes. Alij bilioso, melancholico, pituitosoque succo, eum olim miscuerunt & seroso : nunc etiam alij salivario, pancreatico, lymphatico, necnon & chylo diluunt aut inquinant : magnâ quidem humorum varietate, & opinionum dissensione, ab eo forte componendâ, vel conciliandâ, qui calidam laudabilis sanguinis portionem à frigidiori, tenuem à crassiori distinxerit non in venis modò arteriisve, sed etiam in nervis. Porro vitalem hunc succum, ex aliis per alia vasa circuire, vetus non est : in corpore deinde moveri quoquoversum, tam vetus est, quàm eumdem à jecore, vel à corde, ad singulas partes transmitti, ac fluere seri vehiculo, spirituum remigio à tenuissimo sanguine vix diffidentium, viscerum impulsu, aut nervulorum nisu tunicas vasorum ita constringentium, ut quamvis omnis voluntarius motus ex nervis pendeat, non tamen omnis per nervos motus, voluntarius esse videretur. Quorsum verò tot contentionum procellas, aut metuam aut experiar, qui in vado sum, tam securus de sanguinis quam de caloris nativi motu, quo incipiente incipit vitalium exercitatio facultatum, desinente conquiescit.

CALIDUM nativum etiam lippis notissimum, velut alterum ab animâ functionum principium, seu insitum à semine, seu influens à corde, utrumque pariter nonne originem cepit à sanguine? Qui punctim saliens in ovo non patitur, vel ineuntis vitæ triduum ab incubationum curiosis ignorari. Similiter suâ tenuitate sanguis sementem in utero explicat, contrahit, ducit, diducitque : atque eodem motu partes animat formatue, quo cietur. Nil igitur mirum si ad eumdem in homine nato conservandum tantopere conspirat humanæ respirationis machina, vitæ custos præcipua, quæ iterato diaphragmatis succussu promovet è ventriculo in intestina, ex intestinis sua in vasa chylum, ebulliens illud sanguinis rudimentum. Inde etiam aëris usu comprimit & pulmonum vasa & Cerebri ventriculos, sanguine utrinque expresso, è cerebri quidem ductibus in nervos, tum è dextro cordis sinu ac pulmonum vasis in sinistrum. Unde alterno motu in arterias prorumpit, ac continuò agitur materia singulis Hominis functionibus aptissima. Hæc enim si roris, cambij glutinisve modo, perinde est, aut ullâ atomorum figurâ subit, aut reparat intimos partium quarumdam cuniculos : nutrit, auget, providetque generationi. Si distendit contrahitque nervulorum ac musculorum fibras, movet. Si denique in sensuum instrumentis excubat rebus externis proposita, Animam undulatâ commotiunculâ convertit ad intelligendum. Adeoque is idem humor ingenij & vitæ parens, totum corpus universâ veluti radiatione complet ac perficit ad publicum quodque & privatum opus.

NEMO igitur de vitâ ineptiùs differet quàm de sphacelo, qui hunc ex intercepto sanguinis motu totuplicem consequetur, quotuplex mortis genus homini impendere potest, à caloris nativi inopiâ aut oppressione profectum, modò in partem aliquam obstructione, ligaturâ, vulnere, contritione, frigore, obstupefacientiumve medicamentorum usu imperviam sanguineis rivulis : modò in corpus universum, quoties regius sanguinis fons iniquâ vacuatione exhauritur, vomitu, diarrhæâ, sudore, hæmorrhagiâ. Quoties præterea ætatis morbive decursu consumitur, maligni humoris aut veneni pravitate conglaciat, viscerum inflammatione arescit, aut concrescentis polypi obice omnino supprimitur. Nimirum quot sistendi sanguinis, tot perspice caloris nativi extinguendi modos & moriendi, non violatâ modò sed penitus abrogatâ omni functionum lege. Quid? si aortam amplissimum istum decurrentis sanguinis canalem laqueo intercludis, nonne eodem quo fauces, mortis discrimine? Si cerebellum acu tenuissimâ faucias, aut nervos præcidis ab eo excurrentes ad viscera, nonne statim immobilis fiet corporis moletrina ex immoto sanguineo humore ac spiritu quo ducebatur? Qui denique si flabello queat intra mortui animalis venas aut pulmonem aliquando excitari : quâ ratione cordi partibusque motum, hâc eâdem referet brevioris forte nec dissimilioris vitæ imaginem.

Ergo à sanguinis motu vita.

Domini Doctores disputaturi.

M. Franciscus Vezou.
M. Claudius Puylon.
M. Claudius Berger.
M. Claudius Biendisant.
M. Dominicus de Farcy.
M. Henricus Mahieu Chirurgiæ Professor.
M. Franciscus de la Chambre, Christianissimæ Reginæ Medicus primarius.
M. Alanus Lamy.
M. Claudius Quartier Decanus.

Proponebat Parisiis PHILIPPUS TOURBIER, Peronæus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1679.